

**Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет культури і мистецтв
Кафедра музичного мистецтва**

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

«АРТ-ТЕРАПІЯ»

підготовки магістра

спеціальності 025 Музичне мистецтво

освітньо-професійної програми «Музичне мистецтво»

ЛУЦЬК – 2023

Силабус освітнього компонента «Арт-терапія» підготовки магістра, галузі знань 02 Культура і мистецтво, спеціальності 025 Музичне мистецтво, за освітньою програмою «Музичне мистецтво».

Розробник: Кашаюк В.М. кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри музичного мистецтва.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми В. Кашаюк

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри музичного мистецтва

протокол № 12 від червня 2023 р.

Завідувач кафедри А. Зарицький

I. Опис освітнього компонента

Денна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма навчання	Галузь знань: 02 Культура і мистецтво	Нормативна
Кількість годин / кредитів 120 / 4	Спеціальність: 025 Музичне мистецтво	Рік навчання : 1
ІНДЗ (1)	Освітньо-професійна програма: «Музичне мистецтво» Освітній рівень: Магістр	Семестр: 2
		Лабораторні заняття: 24 год.
		Самостійна робота – 88 год.
		Консультації – 8 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання: українська		

Заочна форма навчання

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Заочна форма навчання	Галузь знань: 02 Культура і мистецтво	Нормативна
Кількість годин / кредитів 120 / 4	Спеціальність: 025 Музичне мистецтво	Рік навчання : 1
ІНДЗ (1)	Освітньо-професійна програма: «Музичне мистецтво» Освітній рівень: Магістр	Семестр: 2
		Лабораторні заняття: 10 год.
		Самостійна робота – 96 год.
		Консультації – 14 год.
		Форма контролю: залік
Мова навчання: українська		

II. Інформація про викладача

Прізвище, ім'я та по батькові: **Кашаюк Вікторія Миколаївна**

Науковий ступінь: **кандидат мистецтвознавства**

Вчене звання: **доцент**

Посада: **доцент кафедри музичного мистецтва**

Контактна інформація kashayuk.victoria@vnu.edu.ua

Дні занять: <http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1. Анотація. Предметом вивчення вибіркового освітнього компонента «Арт-терапія» є використання засобів музики та інших мистецтв у терапевтичних цілях.

Сьогодні арт-терапія є досить розповсюдженими за кордоном і впроваджуються на вітчизняних теренах. Передовий досвід зарубіжних арт-терапевтичних центрів показує, що ефективним є залучення до співпраці з медиками музикознавців, музикантів-практиків, художників, хореографів та ін. У випадку з музичним мистецтвом це обумовлено потребою знання теорії та історії музики для підбору необхідного репертуару для слухання музики, володіння музичними інструментами чи навичками співу для сумісного музикування з хворим (наприклад, коли вербальний контакт із певних причин є неможливим) тощо. Тому арт-терапія повинні бути частиною підготовки фахівців музичних і музично-педагогічних спеціальностей.

2. Пререквізити до вибіркового ОК «Арт-терапія» – «Філософія та інтерпретація музики», «Педагогіка вищої мистецької школи».

Постреквізит – «Переддипломна практика», якщо здобувач освіти пов'язує дослідження із тематикою ОК.

3. Мета ОК полягає в ознайомленні з теоретичними засадами застосування музики, живопису, хореографії, театру та інших мистецтв у лікувальних цілях.

4. Результати навчання (компетентності):

ЗК 2. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 3. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК 4. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК 7. Здатність до міжособистісної взаємодії.

ЗК 9. Здатність працювати автономно.

ФК 2. Усвідомлення процесів розвитку музичного мистецтва в історичному контексті у поєднанні з естетичними ідеями конкретного історичного періоду. (виконавської, педагогічної, звукорежисерської).

ПРН 6. Володіти музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій.

ПРН 7. Володіти термінологією музичного мистецтва, його понятійно-категоріальним апаратом.

5. Структура ОК

Денна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекц.	Лабор. заняття	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Роль та різновиди арт-терапії						
Тема 1. Роль арт-терапії у сучасному житті України: психологічна робота з пораненими та родинами.	10		2			
Тема 2. Образотворчі мистецтва як різновид арт-терапії.	10		2			
Тема 3. Танцювально-рухова та драматерапія.	5		1			
Тема 4. Бібліотерапія (казкотерапія).	5		1			
Разом за змістовим модулем 1	30		6	22	2	КТ 1 – 20
Змістовий модуль 2. Музична терапія: теорія, історія та сучасна практика						
Тема 5. Музика як засіб впливу на психофізіологію людини. Етос і катарсис музичного мистецтва. Музична діяльність як Вчинок.	15		2	12	1	
Тема 6. Історія музикотерапії: основні етапи.	15		2	13		
Тема 7. Основи музичної терапії другої половини ХХ століття.	15		2	13		

Тема 8. Перспективи наукових досліджень і музично-терапевтичної практики у XXI столітті.	15		2	12	1	
Разом за змістовим модулем 2	60		8	50	2	КТ 2 – 20
Змістовий модуль 3. Арт-терапевтичні проєкти						
Тема 9. Основні засади створення проєктів музикотерапії та ін.	10		4	4	2	
Тема 10. Представлення арт-терапевтичних проєктів.	20		6	12	2	
Разом за змістовим модулем 3	30		10	16	4	ІНДЗ – 60
Види підсумкових робіт						Бал
Залік						100
Всього годин / Балів	120		24	88	8	100

* КТ – контрольне тестування

Заочна форма навчання

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекц.	Лабор. заняття	Сам. роб.	Конс.	*Форма контролю / Бали
Змістовий модуль 1. Роль та різновиди арт-терапії						
Тема 1. Роль арт-терапії у сучасному житті України: психологічна робота з пораненими та родинами.	20		1	18	1	
Тема 2. Образотворчі мистецтва як різновид арт-терапії.						
Тема 3. Танцювальньо-рухова та драматерапія.	10		1	8	1	
Тема 4. Бібліотерапія (казкотерапія).						
Разом за змістовим модулем 1	30		2	26	2	КТ 1 – 20

Змістовий модуль 2.						
Музична терапія: теорія, історія та сучасна практика						
Тема 5. Музика як засіб впливу на психофізіологію людини. Етос і катарсис музичного мистецтва. Музична діяльність як Вчинок.	30		1	26	3	
Тема 6. Історія музикотерапії: основні етапи.						
Тема 7. Основи музичної терапії другої половини ХХ століття.						
Тема 8. Перспективи наукових досліджень і музично-терапевтичної практики у ХХІ столітті.	30		1	26	3	
Разом за змістовим модулем 2	60		2	52	6	КТ 2 – 20
Змістовий модуль 3.						
Арт-терапевтичні проєкти						
Тема 9. Основні засади створення проєктів музикотерапії та ін.	10		2	6	2	
Тема 10. Представлення арт-терапевтичних проєктів.	20		4	12	4	
Разом за змістовим модулем 3	30		6	18	6	ІНДЗ – 60
	Види підсумкових робіт					Бал
	Залік					100
Всього годин / Балів	120		10	96	14	100

* КТ – контрольне тестування

6. Завдання для самостійного опрацювання

1. Форми роботи у різних видах арт-терапії.
2. Досвід використання арт-терапії у країнах ЄС.
3. Досвід використання арт-терапії у США.
4. Досвід використання арт-терапії у госпітальних закладах в Україні.
5. Арт-терапія як засіб психологічної реабілітації родин загиблих та інших постраждалих у російсько-українській війні.

IV. Політика оцінювання

З метою діагностики успішності здобувачів освіти у процесі навчання проводяться **контрольні тестування** - по 20 балів кожна робота, всього 40 балів поточного контролю.

При оцінюванні знань здобувачів освіти визначається обсяг відомостей, якими володіє здобувач, оперування поняттями, категоріями, фактами, основними теоріями, закономірностями й принципами, змістовна характеристика методів та методики використання теоретичних і практичних знань у сфері арт-терапії.

У процесі **підсумкового контролю** представлення і захист **індивідуального науково-дослідного завдання (ІНДЗ)** – 60 балів.

Для підготовки ІНДЗ здобувачам освіти пропонується укласти дві програми коригування психоемоційного стану людини засобами музики. Практичне завдання у кожній програмі полягає в наступному: 1) підбір музичних творів, що відповідають різним психоемоційним станам (на основі аналізу засобів музичної виразовості та власного «музичного чуття»); 2) укладення та запис на електронний носій декількох прикладів програм коригування емоційних станів людини засобами музики (можуть використовуватися твори народного, класичного, джазового мистецтва). Кожна з програм повинна складатися з декількох невеликих творів (частин циклічних творів) або з одного масштабного твору; 3) написання супровідного листа до вищевказаної програми коригування, в якому містяться вихідні дані про твір (автор, назва, час звучання та ін.).

Вказані програми повинні входити до загального проєкту арт-терапевтичної роботи, тобто, поєднуватися малюванням, танцювально-руховою, драма- чи бібліо- терапією.

Поточний контроль (мах = 40 балів)		Модульний контроль (мах = 60 балів)	Загальна кількість балів
Модуль 1	Модуль 2	Модуль 3	
Змістовий модуль 1 (КТ – 1)	Змістовий модуль 2 (КТ – 2)	ІНДЗ	100
Т 1–4	Т 5–8	Т 9–10	
20	20	60	

Політика щодо дедлайнів та перескладання

Здобувачі освіти можуть складати тести та захищати ІНДЗ як офлайн, так і онлайн, за узгодженням з викладачем.

Критерії оцінювання контрольного тестування

Кожна контрольна робота складається із 20-ти питань. Правильна відповідь оцінюється в 1 бал, частково правильна – 0,5 бала, неправильна – 0 балів.

Критерії оцінювання ІНДЗ

54 – 60 балів – завдання виконане самостійно на основі глибоких знань з використанням причинно-наслідкового аналізу, прогнозування;

48 – 53 бали – завдання виконане самостійно на основі глибоких знань з використанням причинно-наслідкового аналізу, прогнозування. Однак, присутні малообґрунтовані рішення;

43 – 47 балів – завдання виконане самостійно на основі добрих знань з використанням причинно-наслідкового аналізу, прогнозування. Однак, присутні малообґрунтовані рішення, недоліки;

36 – 42 бали – завдання виконане самостійно на основі посередніх знань з похибками у встановленні причинно-наслідкового аналізу, прогнозування.

15 – 35 балів – завдання виконане самостійно на основі посередніх знань з помилками у встановленні причинно-наслідкового аналізу, прогнозування;

1 – 14 балів – завдання виконане самостійно на основі низького рівня знань з суттєвими помилками у встановленні причинно-наслідкового аналізу, прогнозування;

0 балів – завдання не виконано або зроблена спроба несамостійного виконання.

V. Підсумковий контроль

Залік проводиться в терміни, визначені деканатом. Зараховуються бали за контрольне тестування та ІНДЗ. Можливе покращення оцінки шляхом перескладання КТ (1, 2) та ІНДЗ. Здобувачам, що не з'явилися на залік з поважних причин, і які бажають покращити оцінку, дозволяється перескладання в інший термін, встановлений деканатом.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка
90 – 100	Відмінно
82 – 89	Дуже добре
75 - 81	Добре
67 -74	Задовільно
60 - 66	Достатньо
1 – 59	Незадовільно

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Антонова-Турченко О., Дробот Л. Музична психотерапія : Посібн.-хрестоматія. Київ : б/в, 1997. 258 с.
2. Вознесенська О. Л., Мова Л. В. Арт-терапія в роботі практичного психолога: використання арт-технологій в освіті. Київ : Шкільний світ, 2007. 120 с.
3. Вознесенська О., Сидоркіна М. Арт-терапія у подоланні психічної травми. Київ : Золоті ворота, 2015. 148 с.
4. Дашак А. Божественна природа звуку : Навч. посібник. Львів : Світ, 2003. 220 с.
5. Драганчук (Кашаюк) В. Апробація методів і форм психокоригуючої дії музики у вихованні дітей вікової категорії 5–6 років. *Тези доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції “Професійна мистецька освіта: діалог традицій та інновацій”*. Київ, 2000. С. 129 – 130.
6. Драганчук (Кашаюк) В. Константи сприйняття у діалозі “композитор – виконавець – слухач” (на прикладі мелодико-інтонаційних і ладових факторів) . *Теоретичні та практичні питання культурології : Зб. наук. статей*. Вип. 12. Мелітополь, 2002. С. 26 – 37.
7. Драганчук (Кашаюк) В. Концепції катарсису у процесі їх історичного розвитку // *Науковий вісник ВДУ: Серія “Історичні науки”*. Волинський державний університет ім. Лесі Українки. Вип.3. Луцьк, 2000. С. 188 – 193.
8. Драганчук (Кашаюк) В. Музичний твір: проблема впливу на реципієнта. *Наук. вісник Нац. муз. академії України ім. П. І. Чайковського*. Вип. 21. *Музичний твір як творчий процес*. Київ, 2002. С. 59 – 69.
9. Драганчук (Кашаюк) В. Пролонговане сприйняття музики як художнє моделювання емоційно-етичних параметрів підлітка. *Проблеми педагогічних технологій*. Вип. 4. Луцьк, 2000. С. 142 – 151.
10. Кашаюк В. Психологічні засади інтонування: погляд в історію музикознавчих уявлень / співавт. Павлюк Н., Ігнатова Л. *Українська культура: минуле, сучасне, шляхи розвитку*. Напрям :

- мистецтвознавство*. Рівне, 2021. Вип. 38. С. 82–88. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/20856>
11. Кашаюк В. Трагізм чи героїзм? Психоінтерпретаційна модель лицаря-козака в українській музиці як національний метаконцепт. *Fine art and culture studies*. Луцьк, 2022. № 4. 2022. С.39–44. URL: <http://journals.vnu.volyn.ua/index.php/art/article/view/809>
  12. Кашаюк В. Теорія Вчинку В. Роменця та українська хорова школа: психологія, політика, виховне значення / співавт. В. Мойсіюк. *The 40th International scientific and practical conference «Priority Areas of Science Innovations During Martial Law» (November 7-8, 2022)*. Primedia E-launch LLC, USA, Washington. 2022. С. 67–70. URL: <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/21459> ; URL: USA_81122.pdf (el-conf.com.ua)
  13. Музична терапія : теорія та історія : навч. посіб. для студ. напрямку “Муз. мист.” / Вікторія Драганчук (Кашаюк) ; передмова Любові Кияновської. Луцьк : Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, 2010. 225 с. URL : <https://evnuir.vnu.edu.ua/handle/123456789/9393>
  14. Тернопіль : Підручники і посібники, 2006. 150 с.
  15. Galińska E. Muzykoterapia. *Psychoterapia. Polske Tow. Psychiatryczne*. Kraków, 1973. Z. IV.
  16. Galińska E. Psychoterapeutyczne założenia muzykoterapii. *Psychoterapia. Polske Tow. Psychiatryczne*. Kraków. 1977. Z. XXII.
  17. Edwards D. Art Therapy. URL : https://books.google.com.ua/books?id=CauHAwAAQBAJ&pg=PP1&redir_esc=y#v=onepage&q&f=false
  18. Natanson T. Wstęp do nauki o muzykoterapii. Wrocław-Warszawa-Kraków-Gdańsk : Zakład Narodowy Imienia Ossolińskich – Wydawnictwo, 1979. 222 s.
  19. Sait : <https://baat.org/art-therapy/what-is-art-therapy/>
  20. Sait : <https://vue.gov.ua/%D0%90%D1%80%D1%82-%D1%82%D0%B5%D1%80%D0%B0%D0%BF%D1%96%D1%8F>